

Kardos Zsuzsanna¹ – Szalay Péter² – Ifj. Szántay Csaba³¹ Chinoín, a Sanofi Vállalatcsoport tagja, Prostaglandin Üzletág | zsuzsanna.kardos@sanofi.com² Eötvös Loránd Tudományegyetem, Kémiai Intézet | szalay@chem.elte.hu³ Richter Gedeon Nyrt. Szerkezetkutatási osztály | cs.szantay@richter.hu

MKE Vegyészkonferencia – 2019: egy új irány megvalósítása és értékelése

2019 június 24. és 26. között Egerben, az Eszterházy Károly Egyetemen rendezte meg Egyesületünk a négyévente sorra kerülő, 2011 óta rendezett nagy összejevetelét „MKE Vegyészkonferencia 2019” címen. Ahogy a Magyar Kémikusok Egyesülete (MKE) honlapján olvasható volt, a korábbi hagyományokkal sok szempontból szakítva, a szervezők új alapokra helyezték ennek a rendezvénysorozatnak a koncepcióját. A kísérleti jellegű új megközelítésre az MKE Intézőbizottsága (IB) hosszas belső egyeztetés és számos pro/kontra érv alapos megfontolása után, ugyanakkor nem kevés kockázatvállalással szánta el magát.

Ahhoz, hogy értsük ennek okait, érdemes röviden felidézni a Vegyészkonferenciák történetét, illetve, hogy mit is jelentett maga a „Vegyészkonferencia” kifejezés. A Vegyészkonferencia hosszú évekig az MKE több szakosztálya közül kettőnek, a szerves kémiai és az analitikai kémiai szakosztálynak volt a tudományos találkozója úgy, hogy egyik évben az előbbi, a másikban pedig az utóbbi rendezte meg (az analitikusok esetében sokszekciós formában). Később a szerves kémiai Vegyészkonferencia két évente történő megtartása mellett az analitikusok csak minden olimpiai évben találkoztak. Az első olyan szervezés, ahol az MKE a kémia szinte minden területét összehívta egy nagy konferenciára 2007-ben volt, az Egyesület alapításának 100. évfordulóján. Ebből az alkalomból több mint 800 magyar kémikus gyűlt össze, ami szakmai és szimbolikus értelemben is igen jelentős esemény volt. Ez nagy élményt jelentett minden résztvevőnek, és sokan örömmel hallgattak bele a saját kutatási területüktől távolabb eső témákba is. Így született az elhatározás egy négyévente megrendezendő közös nagy konferenciára, amelyek 2019-et megelőzően 2011-ben és 2015-ben valósultak meg. A két évente aktuális szerves Vegyészkonferencia továbbra is működött a régi ritmus szerint, az analitika viszont már csak a közös nagy konferenciák részeként jelent meg a 100 éves konferencián, majd 2011-ben és 2015-ben is. Ezek a nagy konferenciák nagyrészt sokszekciós ülésekből álltak.

A 2019-ben megrendezendő nagy Vegyészkonferencia kapcsán az egyik fontos kérdés az volt, hogy maradjunk-e a sokszekciós formátumnál, vagy váltsunk át egyszekciós megközelítésre. A kérdés többek között azért merült fel élesen, mert a könnyen elérhető hazai és nemzetközi szakmaspecifikus rendezvények, mint például az MKE szakcsoportjai és az akadémiai munkabizottságok által szervezett ülések okán a nagy Vegyészkonferencia egyes szekciói már sokszor nem bizonyultak kellően vonzóknak. Ennek köszönhetően az utóbbi években nem volt ritka, hogy a párhuzamosan futó szekcióülések némelyikén a hallgatóság létszáma kínosan alacsony volt, ami nyilván méltatlan helyzetbe hozta az előadót is. Emellett a sokszekciós megoldás (számos kétségtelen előnye mellett) kevésbé elégítette ki azt a nagyon is valós igényt, hogy koncepcionális rálátást nyújtson a hazai ké-



A Vegyészkonferencia hallgatósága

mikusi élet tág vertikumára. Ebből a szempontból nemcsak a konkrét szakmai tevékenységek megismerése érdekes, hanem hogy az egyes területeket kik, milyen intézményekben és milyen sikerrel működtetik, továbbá, hogy ezek a területek milyen módon és mértékben adnak teret az alap- vagy célzott kutatásoknak, fejlesztésnek, innovációnak, oktatásnak, személyes fejlődésnek. A pályakezdők számára egy ilyen rálátás különösen izgalmas és fontos lehet. A hazai kémiai életnek ezeket az aspektusait azonban a szűkebb szakmai rendezvények nyilvánvalóan nem tudják megfelelően „láttatni”.

Ezt felismerve az IB igyekezett újragondolni a nagy Vegyészkonferencia hazai tudományos életben betöltött szerepét, és ehhez megtalálni a megfelelő formát. Az egyik fontos alapelv az volt, hogy a Magyar Kémikusok Egyesülete, a neve által is tükrözött „egyesítő” funkciójának megfelelően, elkötelezze magát egy olyan konferencia visszatérő megszervezése mellett, amelynek legfőbb célja a magyar kémikusok (vegyészek, vegyész mérnökök, kémiatanárok) által képviselt sokszínű szakmai tudás és alkalmazási gyakorlat különböző területeinek megismertetése a kémikusok tág közösségével. Itt sokszínűség alatt értendő a kémiával kapcsolatos tevékenységi körök szakterületi diverzitása, ezek szerepe az alap- és célzott kutatásokban, az innovációban, illetve a teljes innovációs láncban, az oktatásban, továbbá mindezek intézményi megoszlása az egyetemi, kutatóintézeti és a versenyszféra területén. Szemben a kémia egyes szűkebb területeire fókuszáló konferenciákkal, illetve azokat kiegészítendő módon, a Vegyészkonferencia céljának tekintettük tehát, hogy integratív multidiszciplináris szerepet töltsön be, így a hazai kémiai közösség szereplői jobban rálássanak egymás szakterületére, ezen keresztül pedig jobban értsék saját tevékenységük, személyük és intézményük helyét e tágabb szakmai hálózat vonatkozásában. Mindez hozzájárulhat ahhoz, hogy erősödjön a résztvevők szakmai identitása, az eddigieken túlmutatóan szélesedjen szakmai látóköriük, gazdagodjon személyes szakmai és szociális kapcsolati



rendszerük, katalizálva az ebből kiaknázható együttműködéseket, interdiszciplináris interakciókat és szinergiákat. Hangsúlyt kívántunk adni annak is, hogy a konferencia a fiatalabb korosztály (pályakezdek, PhD- és egyetemi hallgatók) számára mind a szerzett új ismeretek és kapcsolatok, mind pedig a számukra nyújtott szereplési lehetőség tekintetében hasznos legyen. Így kezdtünk továbbá a konferencia szakmai programjának felépítésével, illetve az előadók ilyen irányú orientálásával azt is bemutatni, hogy az egyes előadott témák hogyan illeszkednek az alap- és célzott kutatások, illetve az innováció láncolatába.

A kitűzött céloknak megfelelően választottunk rendhagyó formát: a tematikus szekciók mellett villám prezentációval színesített poszterszekció, valamint moderált kerekasztal-beszélgetés is szerepelt a programban. Nem voltak párhuzamosan futtatott szekciók, hanem az egyes tematikus szekciókban a meghívott előadásokat egy hosszabb moderált paneldiskuszió követte a szekció összes előadójának részvételével. Az előadókat arra kértük, hogy elsősorban koncepcionális üzeneteket közvetítő, „megismertető” jellegű, és a szakmailag sokszínű hallgatóság számára jól befogadható előadásokkal készüljenek, továbbá arra bátorítottuk őket, hogy előadásukban jelenítsenek meg személyes elemeket, víziókat, problémafelvetéseket és térjenek ki tevékenységüknek a fent említett innovációs láncban betöltött szerepére is. Ez a megközelítés egyúttal teret és lehetőséget ad az előadó számára, hogy olyan gondolatokat, szemléleti kérdéseket, nézőpontokat és problémákat mutasson be, amelyekre egy szakterületi konferencián általában nincs mód. A szóbeli előadások mellett két poszterszekciót szerveztünk korlátlan résztvevői létszámmal. Itt az újdonság az volt, hogy a poszterbemutatók előtt a szerzők egyike (jellemzően a legfiatalabb) rövid (2 perces) villám prezentációban ismertethette a munka lényegét abból a célból, hogy felkeltse a hallgatóság érdeklődését, és odacsalogassa a közönséget a poszteréhez egy mélyebb diskuszióra. Egy szakmai zsűri mindkét napon 3-3 egyenrangú díjat ítélte oda az általuk legjobbnak tartott poszter/villám prezentáció kombinációnak, továbbá mindkét napon egy-egy közönségdíjat is kiosztottunk. A konferencia harmadik eleme pedig egy moderált kerekasztal-beszélgetés volt a kémia oktatásának helyzetéről. Mindezt színesítette a nyitó szekció, amelyet a Periódusos Rendszer Nemzetközi Évének szenteltük, és a fizikusok, illetve a vegyészek szemszögéből mutatta be Mengyelejev felfedezésének jelentőségét.

A konferencia szakmai bizottsága a szekciók tématerületeinek kiválasztásánál azt a vezérelvet követte, hogy azok együtt jól lefedjék a magyar kémikustársadalom erősségeit, beleértve mind az egyetemeken, mind a kutatóintézetekben, mind pedig az iparban meglévő tudást és azok kapcsolódási pontjait. A hét tématerület a következők voltak:

- Gyógyszerkutatás
- Környezetanalitika / élelmiszerkémia
- Kémiai szenzorok
- Olajipar
- Anyagtudomány
- Műanyag és bevonatkémia
- Szintetikus kémia

A szekciók három-három meghívott előadóját, ha a téma ezt engedte, az egyetemi, kutatóintézeti és ipari környezetből hívtuk a fent említett céloknak megfelelően.

A kezdetektől úgy gondoltuk, hogy ahhoz, hogy ez a megközelítés a gyakorlatban sikeres és hasznos legyen, a résztvevőknek, mind az előadóknak, mind a hallgatóságnak is a megszokottól el-

térő mentalitással kell a konferenciához viszonyulnia. Az előadók részéről a szakmai közlések világából át kell váltani egy didaktikusabb, közérthetőbb, szemléletibb jellegű és személyesebb tónusú előadásmódra, „szélesebbre kell nyitni” a mondandót, ami csöppet sem könnyű! Az előadásoktól tehát azt vártuk, hogy a szakmai üzenetek mellett rendelkezzenek olyan, a fent említett elvek mentén megfogalmazott „meta-üzenetekkel” is, amik önmagukban is értékesek azok számára, akik a szakmai részletekben nem járatosak. Ennek megfelelően a fő előadások meghívásos alapúak voltak. Ami pedig a hallgatóságot illeti, túl kell lépni azon a paradigmán, hogy a konferenciát valaki akkor tekinti hasznosnak, ha az számára szakterületi újdonságot vagy szereplési lehetőséget nyújt. Az idei Vegyészkonferenciát elsősorban azok számára kí-



Oktatási kerekasztal. Balról: Szántay Csaba (Richter Gedeon Nyrt.), Prokainé Hajnal Zsuzsanna (Egri Dobó István Gimnázium), Tóth Zoltán (Debreceni Egyetem), Fazekas Ida (Eszterházy Károly Egyetem), Murányi Zoltán (Eszterházy Károly Egyetem)

vántuk hasznossá tenni (nagy hangsúlyt adva a pályakezdő generációnak), akik a fent említett ismereteket keresik, amihez egy szélesebb értelemben befogadó attitűd, valamint a paneldiskusziókban és a poszterszekciókban aktív részvétel szükségeltetik.

A konferencián 156-an vettek részt, ebből 35 diák volt. Elhangzott 22 előadás, és 69 posztert mutattak be. A poszterek szerzői közül 29 fiatal vállalta a flash előadást.

A sok előkészítő munka után természetes, hogy a konferencia szervezői és az IB tagjai kíváncsian várták, hogyan fogadja a vegyészársadalom az újításokat. Mi élveztük a konferenciát, és úgy éreztük, ha nem is működött még tökéletesen az új koncepció (mint mindent, ezt is tanulni kell!), a céljait nagyrészt elérte. De ennél is fontosabb, hogy a résztvevők hogyan értékelik mindezt. Éppen ezért a résztvevők véleményének pontosabb megismerésére egy 11+1 kérdésből álló kérdőívet állítottunk össze. A kérdésekre 1–5 pontos értékelést, illetve szóbeli véleményt is kértünk. A kiértékelés eredménye olvasható alább. A kérdőív egyes pontjainál megadtuk az átlagpontoszámot, valamint a szóbeli értékelés rövid, a lényegét kiemelő összefoglalását.

1. Alapvető szakmai ideológia (Értékelés: 4,5)

A résztvevők meglehetősen elégedetten fogadták, hogy a szóbeli előadásokat egy szekcióban tartottuk, és így mindenkinek lehetősége volt az összes előadás meghallgatására. Jó ötletnek tartották, hogy van egy fórum, ahol a különböző szemléletű, más-más területről érkező szakemberek megoszthatják egymással a tudásukat, nézeteiket. Sokan megjegyezték, hogy jól használható ötleteket kaptak saját témájuktól eltérő területek előadóitól. Javasolták, hogy az egyes témakörökhöz hallgatókat is hívjunk előadni.

2. A fő előadások színvonala, haszna (Értékelés: 4,3)

Az előadások színvonalával elégedettek voltak a válaszadók. Megjegyezték azonban, hogy néhány esetben az előadók túlságosan belemertek a szakmai részletekbe, vagy olyan sok időt fordítottak a tankönyvi ismer-



tek elmagyarázására, hogy nem maradt idő a saját munka bemutatására. Többen dicsérték a periódusos rendszerről szóló két nyitóelőadást, az ipari területeket bemutató előadásokat, és kiemelték Hajas János előadását. Kritikaként megjegyezték, hogy nem minden előadó tartotta be a rendelkezésre álló időkeretet, és így nem maradt idő a vitára.

3. A paneldiskussziók (Értékelés: 4,0)

A 3-3 szakmai előadást követő paneldiskussziót a legtöbben nagyon jó kezdeményezésnek tartották, kiemelve, hogy újszerű, pörgős. A jól felkészült moderátorok azonnali kérdései miatt nem követte a gyakran előforduló kínos csend az előadásokat. Néhányan sajnálták, hogy az elhúzó előadások miatt nem minden esetben maradt kellő idő, és javasolták, hogy a jövőben hosszabb időt tervezzünk a paneldiskussziókra. Kevesebben voltak, akik jobban kedvelik az egyes előadásokat közvetlenül követő vitát. Mások úgy látták, hogy a három, esetleg nem túl hasonló szakmai területet ismertető előadás után csak túlságosan általános kérdések lehet feltenni az előadóknak. Többen megjegyezték, hogy jobb lett volna, ha a hallgatóság aktívabban segíti az üléselemlőket.

4. Poszterszekcióhoz kapcsolódó flash prezentáció (Értékelés: 4,4)

A flash prezentáció bevezetésével kapcsolatban érkezett a legtöbb írásbeli válasz. A válaszadók hangsúlyozták, hogy nagyon jó és hasznos kezdeményezés, sőt volt, aki a legjobbnak ítélte, mert segíti a tájékozódást a nagyszámú poszter befogadásában, valamint a poszter készítői is bemutatkozhatnak egy jól összefogott, szóbeli előadással. Megjegyezték, hogy jó volt látni a sok lelkes fiatait, akik nagyon komolyan vették a feladatot. Azt is méltányolták a válaszadók, hogy szigorúan vettük az időkorlátot, bár a szervezőknek nem volt könnyű megszokítani a lendületes bemutatásokat. Kritikaként felhozták, hogy a két perc túl rövid, valamint a hallgatóság befogadóképessége is csökken 5-6 flash prezentáció után, ezért célszerű lenne időközönként beiktatni egy kis szünetet.

5. A poszterek díjazása (Értékelés: 4,4)

A válaszadók megjegyezték, hogy a poszterek színvonalja jó, nemzetközi szinten is megfelelő. A közönségdíj bevezetése elnyerte a válaszadók tetszését. Általában dicsérték a zsűri értékelését, és azt, hogy megegyezett a közönség és a zsűri véleménye.

6. Oktatási kerekasztal (Értékelés: 4,2)

Dicsérték a résztvevők kiválasztását, azok nyílt véleményalkotását ebben a fontos témában. Megjegyezték, hogy a moderátor kiválóan vezetett a beszélgetést, és javasolták ennek a diskussziós formának a bevezetését más területeken is. Jó lett volna azonban, ha nemcsak a pedagógusok, oktatók, hanem a döntéshozók is jelen vannak.

7. Szervezés (Értékelés: 4,7)

A válaszadók dicsérték az MKE-hez méltó, professzionális, hibamentes szervezést. Kritikaként azt hozták fel, hogy az előadóknál szigorúbban kellene venni a rendelkezésre álló idő betartását, hogy ne maradjon el az előadásokat követő diskusszió. Javasolták továbbá, hogy legyen egy közös, sétáló kirándulás, és legalább a középső napon egy közös ebéd.

8. Helyszín (Értékelés: 4,3)

A helyszín, az Eszterházy Károly Egyetem Díszterme, csodálatos, méltó környezetet biztosított, de a nagy melegben hiányzott a légkondicionálás. A szépülő városnak is örült mindenki, ám annak nem, hogy a munkagépek zaja néha elnyomta a halkabb szavú előadók hangját.

9. Esti fogadások (Értékelés: 4,8)

Az első napi fogadás ételkínálatát néhányan kissé kevesellték, de a záró borházas vacsorát, a pince bemutatását, a borkóstolót, a finom ételeket minden válaszadó dicsérte. A dicséret mellett egy válaszban megjegyezték, ha a vacsora szerényebb, azaz olcsóbb lenne, több fiatal vehetne részt a konferencián, és volt, aki a közös táncolást, éneklést hiányolta.

10. Összességében a konferencia ismeretnövelő és szociális kapcsolatokat építő haszna (Értékelés: 4,5)

Nagyon sok fiatal volt a konferencián, bizonyára sok egymást segítő szakmai és baráti kapcsolat alakult ki. Új ismeretekkel és új kapcsolatokkal gazdagodtunk. A konferencia formabontó jellege üdítő, szemléletformáló volt.

11. Összességében a konferencia hangulata (Értékelés: 4,8)

A nagy meleg ellenére jó hangulatú volt a konferencia. Jó volt látni sok lelkes fiatait, különösen a flash prezentációt bemutatók igyekezetét.

12. Egyéb megjegyzések, javaslatok

A válaszadók megjegyezték, hogy kevesen képviselték a BME-t, a debreceni és a szegedi egyetemeket.

A válaszok értékelése után megállapíthatjuk, hogy a megújult, általános tematikájú Vegyészkonferencia jó úton halad, de az ez évi tapasztalat alapján még lehet és kell finomítani a megvalósításán.

Az egyszekciós szervezés a jövőben is követendő forma egy ilyen interdiszciplináris konferencia esetében. A szervezők feladata, hogy az előadók figyelmét még erőteljesebben hívják fel a konferencia ideológiájának megfelelő előadói stílusra, a túlságos szakmai mélységek elkerülésére. Megfontolandó a paneldiskussziókra szánt idő megnövelése a moderátori szerep további erősítése mellett. A flash prezentációk bemutatását, amit nagy érdeklődéssel és elismeréssel fogadtak a résztvevők, továbbra is folytatjuk. Ugyancsak a szervezők feladata, hogy felhívják a prezentációt készítőket figyelmükre, hogy rövid bemutatójukban ne a témájuk előzményeit, hanem a feladat fontosságát, egyediségét mutassák be hatékony képi eszközökkel.

Ismét hangsúlyoznunk kell, hogy az új koncepció mind előadói, mind befogadói, mind üléselemlői és moderátori, mind szakmai zsűrizési, mind pedig szervezési oldalról még „tanulási fázisban” van. Mint minden erőteljes kulturális változás esetében, teljesen érthető, és a várakozásunkkal is egybecseng, hogy az értékelések megosztott képet mutattak. Miután azonban az új szervezési forma, annak kiforrotlan vonatkozásai ellenére, döntő többségben tetszést aratott, és miután a megvalósítás számos, a jövőre vonatkozó tanulságot feltárt, minden okunk megvan hinni abban, hogy ez a forma a jövőben még sikeresebb lesz. Ennek érdekében azonban az is fontos feladata az MKE vezetőségének, hogy nagyobb legyen a részvétel a konferencián, ehhez a megújulást és annak eredményeit kell a tagsággal megismertetni.

Végezetül köszönjük mindenki segítségét, aki a konferencia sikeréhez hozzájárult. Az Eszterházy Károly Egyetemnek a helyszínt, az MKE titkárságának szervezést, az IB-ből alakult szakmai bizottságnak az előkészítést, az előadóknak, moderátoroknak, poszterkészítőknak, a kerekasztal-beszélgetés résztvevőinek a színvonalas szakmai hozzájárulást. De legfőképpen a résztvevőknek, hogy megtisztelték rendezvényünket. Köszönjük továbbá a válaszadóknak, hogy véleményükkel, ötleteikkel és javaslataikkal hozzájárultak az idei konferencia tapasztalatainak kiértékeléséhez és a jövőbeli konferenciák eredményesebb szervezéséhez. A konferencia sikeréhez nagymértékben hozzájárultak támogatóink és a kiállító cégek, amiért szintén köszönetet mondunk:



KIÁLLÍTÓINK





1. Nemzetközi Kálmán Alajos-díj

Az 1. Nemzetközi Kálmán Alajos-díj ünnepélyes átadására 2019. augusztus 21-én került sor a Bécsi Egyetem Nagy Dísztermében



Kálmán Alajos

a 32. Európai Krisztallográfiai Találkozó keretei között a család és az Európai Krisztallográfiai Szövetség (ECA) öt – mostani és korábbi – elnökének a jelenlétében. A díjazott Luigi R. Nassimbeni, a Fokvárosi Egyetem professzor emeritusa, a nemzetközileg is rendkívül elismert Szupramolekuláris Kémiai Központ megalapítója, aki szupramolekuláris kémiai kutatásaiért, a zárványvegyületek termodinamikájának, kinetikájának és elválasztási technikáinak területén elért kimagasló eredményeiért, valamint ipari folyamatokban a gyenge kölcsönhatások fontosságának felismeréséért részesült a kitüntetésben (<https://ecanews.org/blog/first-alajos-kalman-prize-for-luigi-nassimbeni/>). Nassimbeni professzor a díjátadás után tudományos előadásban mutatta be tevékenységét, legújabb eredményeit, kiemelve a tudásátadás fontosságát, a legifjabb generáció, doktoranduszai munkáit is. Az előadása elején megemlékezett Kálmán Alajos professzor dél-afrikai látogatásairól, arról, hogy a Nemzetközi Krisztallográfiai Unió alelnökeként milyen fontos szerepet vállalt az ország apartheid utáni tudományos nyitásában, s az utolsó 2009-es fokvárosi és Stellenbosch út alkalmával tartott, magával ragadó előadásairól.



Az ünnepségen (balról): Kálmán Csaba, Bombicz Petra, Kármáné Herr Franciska, Kálmán András, Luigi Nassimbeni és Udo Heinemann

Kálmán Alajos (1935–2017) Széchenyi-díjas magyar kémikus, az MTA rendes tagja, a krisztallográfia neves kutatója volt. 1996 és 2007 között az MKE elnökéként is tevékenykedett. Fő kutatási területe a kémiai krisztallográfia és a molekulaszervezet-kutatás volt. Ő maga több tudományos és nemzeti díj birtokosa, szakterületén úttörőnek számító eredményeket ért el.

A róla elnevezett tudományos díjat Kármáné Herr Franciska, Kálmán András és Kálmán Csaba alapította a Magyar Kémikusok Egyesületénél, majd a díjat befogadta az Európai Krisztallográfiai Szövetség, hogy megőrizzük egy kiemelkedő teljesítményt nyújtó tudós emlékét. A kitüntetés célja azon kutatók elismerése, akik a szerkezetkutatás területén az elmúlt 5-10 évben kimagasló eredményeket értek el. A díj odaítélése hároméves ciklusokban történik: három évből kettőben nemzetközi díj, a harmadikban hazai díj kerül átadásra.



Udo Heinemann, az ECA elnöke és Luigi Nassimbeni, a díjazott

A Nemzetközi Kálmán Alajos-díj meghirdetésére azokban az években kerül sor, amelyekben az ECA konferenciát tart. Az ECA SIG13 „A molekulaszervezet és a kémiai tulajdonságok kapcsolata” szakosztályának elnöke által összeállított díjbizottság – melybe az MKE egy tagot delegál – dönt arról, hogy kinek adományozzák a díjat. A második díjátadóra 2021 augusztusában kerül sor Versailles-ban, a 33. Európai Krisztallográfiai Találkozón.

Minden harmadik évben adják át a hazai Kálmán Alajos-díjat. Ezekben az években a Nemzetközi Krisztallográfiai Unió tart kongresszust, és nem szerveznek ECA-konferenciát. Az alapítók az MKE által kinevezett kuratóriumi elnökkel állítják össze a díjbizottságot. A díj nem kötődik szakosztályhoz; egy oklevelet, egy bronz emlékérmét és pénzjutalmat tartalmaz. A jutalom pénzügyi fedezetét az alapítók biztosítják, de bárki által tett utólagos felajánlásokat is elfogad az MKE.

Az első hazai Kálmán Alajos-díj átadására 2020-ban kerül sor. A díjazási felhívás az egyesületi honlapon és az MKL-ben jelenik meg március elején, a jelölt egy-két oldalban összefoglalt szakmai bemutatását és hivatkozási listáját várva. A jelöléseket 2020. március 31-ig fogadja az MKE Titkárság. A kitüntetés átadása ünnepélyes keretek között, az MKE Küldöttközgyűlésén vagy az adott évben a Kuratórium által meghatározott tudományos konferencián fog zajlani. Kérjük, már most kezdjenek gondolkodni, kit javasolnak az első magyar Kálmán Alajos díjra!

Bombicz Petra
az ECA SIG13 elnöke



XX. EuroFoodChem konferencia

A EuChemS keretében működő Élelmiszer-kémiai Divízió (Food Chemistry Division, FCD) 2019. június 17. és 19. között Portóban (Portugália) rendezte meg a jubileumi XX. EuroFoodChem konferenciát, amely a Divízió legrangosabb konferenciasorozata. Az európai élelmiszer-tudomány képviselőinek kétéves szakmai fórumára több mint 20 országból 310 résztvevő érkezett, 112 szóbeli



Magyar résztvevők a XX. EuroFoodChem konferencián (balról: Nagy Edina, Takács Krisztina, Juhász Réka, Benedek Csilla, Simonné Sarkadi Livia, Kenesei György, Kaltrina Berisha, Jakab Ivett)

előadás és 144 poszter került bemutatásra. Magyarországot 9 résztvevő képviselte, ezzel az országok között a hatodik legnagyobb létszámú delegációval vett részt a rendezvényen.

Az elhangzott előadások fő kutatási irányai: egyrészt a fő élelmiszer-alkotók mellett a nyersanyagban fellelhető polifenol-források felkutatása (különösen élelmiszeripari melléktermékekből), másrészt az élelmiszer-biztonság megőrzése, illetve az élelmiszer-hamisítás elleni harc erősítése volt.

A magyar résztvevők három szóbeli előadással és hat poszter-bemutatóval járultak hozzá a konferencia sikeréhez. Simonné Dr. Sarkadi Livia, a Szent István Egyetem (SZIE) tanszékvezető egyetemi tanára, a EuChemS Élelmiszerkémiai Divíziójának korábbi elnöke (2009–2014), a konferencia tudományos szervező bizottságának tagja, plenáris előadással nyitotta meg a nemzetközi konferenciát. A professzor asszony a EuChemS FCD Czédik–Eysenberg Lecturer rangos kitüntetésében részesült, melyet előadása után a Divízió jelenlegi elnöke adott át.



A Semmelweis Egyetem oktatói közül Benedek Csilla a különböző édesítőszerrel készült lekvárok minősítéséről, Juhász Réka az élelmi rostokkal dúsított kekszek összehasonlításáról tartott előadást.

A SZIE Élelmiszertudományi Karának munkatársai és hallgatói poszteren mutatták be legújabb eredményeiket az alábbi témakörökben: nagy hidrosztatikai nyomással kezelt húsok minősége (Kenesei György), lipázenzim-termelés fokozásának lehetőségei (Nagy Edina), kölesliszttel készült ostya vizsgálata (Jakab Ivett), lágysajtok minősítése aminosav-összetétel alapján (Kaltrina Berisha).

A NAIK Élelmiszer-tudományi Kutatóintézet munkatársa, Takács Krisztina a gluténtartalom kimutatásának analitikai módszereit ismertette.

A konferencia jó hangulatú szakmai környezetet biztosított a résztvevők számára a személyes és a szakmai kapcsolatok kiépítésére és megerősítésére.

Hermáné Dr. Juhász Réka



VI. Nemzetközi Müller Ferenc Kémiai Emlékverseny

A 2019/2020-os tanévben a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Poysdorf Város Önkormányzata (Ausztria), a Müller Ferenc Társaság újra meghirdeti a 7–8. osztályos diákok számára a VI. Müller Ferenc Kémiai Emlékversenyt.

Helyszín: Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium. **Időpont:** 2019. december 13. péntek 10 óra.

Versenyyünket meghirdetjük a Vajdaságban is, ahol külön selejtezőt tartunk **2019. november 30-án, szombaton 10 órakor Zentán, a Petőfi Sándor általános iskolában.**

A verseny célja, hogy felkeltsük a diákok figyelmét a kémiai elemek sokszínűségére és változatosságára, felfedezésükre, elnevezésükre, fontosabb fizikai és kémiai tulajdonságaikra és felhasználásukra. Jelentkezni egyénileg vagy csapatosan lehet (**max. 2 fő egy csapatban**), egy iskolából több csapat is részt vehet a versenyen. A zentai selejtező fordulóban a részt vevő csapatok tesztet töltenek ki, majd ott rögtön ezt ki is javítjuk, és az első három csapat részt vehet a bonyhádi döntőn. A bonyhádi döntő kétfordulós, az írásbeli után a legeredményesebbnek bizonyuló 6 csapat nyilvános megmérettetésen méri össze tudását iskolánk dísztermében, kvíz formájában.

Irodalomnak bármilyen szervesetlen kémiai, a kémiai elemek felfedezésével foglalkozó szakkönyvet vagy internetes forrásokat ajánlunk.

A verseny fődíja egy ausztriai kirándulás Bécsbe, illetve Poysdorfba, Müller Ferenc szülővárosába. Természetesen a verseny további helyezettei is értékes nyereményekkel gazdagodnak.

Jelentkezni 2019. november 24-ig lehet a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium honlapján, a Versenyeink/Müller Ferenc kémia verseny menüpontban lehet.

Részletes információ a mullerferencemlekverseny@gmail.com e-mail-címen kérhető, illetve Fajka Valéria tanárnőnél lehet érdeklődni, a fajka.valeria@gmail.com címen.

Jó felkészülést kívánunk, és szeretettel várunk minden érdeklődő tanulót a versenyre!

Andorka Gábor
igazgató

Nagy István
versenyszervező

Fajka Valéria
vajdasági szervező